

פרשת בא

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. קדושת הבכורות

ב. מכת חושך

ב. מכת בכורות

ד. ציווי הפסח לדורות

ו. יציאת מצרים

ז. התראת מכת ארבה וקיומה

ח. ציווי השי"ת על קרבן פסח

ל. הכנות בנ"י לפסח

ש. זכירת יציאת מצרים לדורות

ת. התראת מכת בכורות

שאלה לשולחן שבת

"זיבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו
אליו"

בפסוק שלפנינו יש דבר פלא, שהרי הפסוק פותח במילים: "זיבאר משה ואהרן" - בלשון יחיד, ומיד לאחר מכן הפסוק ממשיך וכותב בלשון רבים: "זיאמרו אליו", אך בסיום הפסוק שוב חוזר ללשון יחיד: "ויפן ויצא מעם פרעה". ויש לבאר מה פשר השינוי בין הלשונות שבפסוקים אלו, ומדוע לגבי הביאה והיציאה נכתב לשון יחיד ולגבי האמירה לשון רבים.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר במזכרת מאירועים

פנינים

"ויעל הארבה על כל ארץ מצרים וינח בכל גבול מצרים"

יש לבאר את חילוק הלשון שבפסוק ומה הכוונה וההבדל בין 'ויעל הארבה' לבין 'וינח הארבה'. אלא, שבמכת ארבה היו שתי מטרות, לאכול את כל הצמחיה, ולהחשיך את הארץ. בעניין אכילת הצמחים עוסק הפסוק הבא מאמצעיתו: "ויהאכל את כל עשב הארץ וגו'" ואילו הפסוק שלנו מדבר בעניין תחילת החשכת כל ארץ מצרים. והנה, יש להבין כיצד במציאות לא נכנס אור למצרים מן הצדדים בגבולותיה שהרי טבע האור להתפשט אף מן הצד והיה אמור להיכנס אור משכנותיה של מצרים לתוכה, ולכן צריך לפרש שהארבה הקיף את מצרים כולה כמין כיפה וירד עד לארץ בגבולותיה. ולפי זה מובן היטב לשון הפסוק, שעל כל ארץ מצרים הארבה עלה לשמים והחשיך, אך בגבול מצרים הוא ירד ונערם עד שנה על הארץ כדי להחשיך את הכל. עוד יש מפרשים זאת, שרומז לכך שהארבה נח בשבת. (בעל הטורים)

"בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו"

יש שפירשו, שמשה כבר לא אבה לילך לבית פרעה מרוב תומאה וכפירה שהיו שם. לכן אמר לו הקב"ה שהוא זה שהכביד את לב פרעה, הרי שהוא בכבודו ובעצמו נמצא שם, ולכן יש לך סיבה טובה מאד ללכת לשם.

"וינצלו את מצרים"

מובא בגמרא (ברכות ט:): "וינצלו את מצרים" אמר רב אמי, מלמד שעשאוה כמצודה שאין בה דגן, וריש לקיש אמר, עשאוה כמצולה שאין בה דגים. דהיינו שבני ישראל רוקנו את מצרים ממונם בטרם יצאו ממנה. ויש לבאר אם כן, מניין היה למצרים עוד כסף וזהב כה רב עד שמובא במדרש שגדולה הייתה ביזת הים מביזת מצרים? ויש לומר: א. מדובר היה בים סוף במטמוניות שהיו להם. (שפ"ח בשלח) ב. הכוונה היא לעתיד שעתידים לנצל את המצרים על ידי ביזת הים. (לחמי תודה) ג. ביציאתם לקחו עמם כלי כסף וכלי זהב ושמלות, אבל לא כסף וזהב עצמם. ד. מה שבמצרים לקחו אבל יוסף הטמין עוד הרבה ממון בבעל צפון ומשם לקחו המצרים. ה. לקחו רק מהעיר מצרים ומשכנותיה אבל לא מכל הערים שהיו בארץ מצרים. (נוב"י) ו. נהר פישון לקח את האוצרות מגן עדן לים סוף בשביל בני ישראל. (ע"פ תיב"ע) ז. לא כל המצרים הסכימו להשאיל הכל לבני ישראל. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

כולל
פרק על
ט"ו בשבט!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. באמצעות צמח זה מרחו את הדם בפתח
 - ב. בני"י נצטוו שלא לצאת מבתיהם עד ה _____
 - ג. לפני מכת ארבה פרעה הסכים לשלוח אותם
 - ד. "והיה ה _____ לכם לאות על הבתים"
 - ה. מארבע הפרשיות, ונמצאת בפרשה
 - ו. ממצוות חג הפסח
 - ז. "בנערינו וב _____ נלך"
 - ח. מעשר המכות
 - ט. לא נכללו במנין שש מאות אלף יוצאי מצרים
 - י. משבעת עממי ארץ כנען
 - כ. בני"י שאלו ממצרים
 - ל. שם נוסף לליל הסדר
 - מ. שם ציוו בני"י להזות מדם הפסח (2)
 - נ. אופן אכילת קרבן הפסח במצרים
 - ס. לשם נסעו בני"י מרעמסס
 - ע. אסור לשבור אותו בקרבן פסח
 - פ. כך קרוי בכור, שלפדונו עלינו לזכור
 - צ. הייתה בכל מצרים במכת בכורות
 - ק. היום הראשון והשביעי בפסח יהיו מקרא _____
 - ר. פרעה ראה נגד פני בני ישראל
 - ש. הבהמה אותה שחטו לקרבן פסח
 - ת. "למען תהיה _____ בפיק"

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. כך אסור לאכול את הפסח
 - ב. לא חרץ לשונו בליל פסח
 - ג. "רק צאנכם ובקרכם _____ גם טפכם ילך עמכם"
 - ד. הארבה אכל את כל מה שנשאר ממכה זו
 - ה. שאלת הבן הרשע, כמופיע בהגדה
 - ו. כך צולים את הפסח: " _____ על _____ ועל _____"
 - ז. "וכל עבד איש... ומלתה אותו _____ יאכל בו"
 - ח. נשאה את הארבה למצרים
 - ט. 'שתיים' בלשון כתפי (רש"י)
 - י. כך צריך להכין את קרבן הפסח
 - ך. "והיה לאות על _____"
 - ל. אסור לו לאכול מקרבן הפסח
 - ם. קרבן פסח צריך להיות _____
 - ן. כך את הפסח אכלו, כשנגאלו ממצרים אבותינו
 - ס. משם נסעו בני"י בבוקר
 - ע. השי"ת _____ לאבותינו לתת לנו את ארץ כנען
 - ף. לים זה הרוח נשאה את הארבה
 - ץ. לא אוכלים בפסח
 - ק. הארבה אכל את כל ה _____ בעץ ובשדה
 - ר. קרבן פסח צריך להיות _____
 - ש. "ארץ זבת חלב ו _____"
 - ת. מעשרת המכות

ואלה שמות

"וימש חושך"

אלו שמות נוספים יש לחושך ומה משמעותם? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"ולקחתם אגודת אזוב ועבר ד' לנגוף את מצרים", זה הוא שכתוב (במדבר כג, ט): "כי מראש צורים אראנו", אלו האבות, שנאמר (מיכה ו, ב): "שמעו הרים את ריב ד'". מוצאים אנו מתחילה היה המקום מבקש לכונן העולם ולא היה מוצא, עד שעמדו האבות. משל למלך, שהיה מבקש לבנות מדינה. גזר וחפשו מקום לבנות בו המדינה. בא ליתן היסוד והיו המים עולים מן התהום ולא היו מניחים לעשות את היסוד. שוב בא ליתן את היסוד במקום אחר, והיו המים מהפכים, עד שבא במקום אחד ומצא שם צור גדול. אמר: 'כאן אני קובע את המדינה על הצורים הללו'. כך, מתחילה היה העולם מים במים, והיה האלקים מבקש לכונן עולמים, ולא היו הרשעים מניחים, מה כתוב בדורו של אנוש (בראשית ד, כו): "אז הוחל לקרא בשם ד'". עלו המים והציפום, שנאמר (איוב ט, ט): "עושה עש כסיל וכימה" וגו'. וכן דור המבול היו רשעים, שכתוב בהם (שם כב, יז): "האומרים לקל סור ממנו". עלו המים ולא הניחו ליתן עליהם את היסוד, שנאמר (שם שם, טז): "ונהר יוצק יסודם", וכתוב (בראשית ז, יא): "ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה". כיון שבאו האבות וזכו, אמר הקב"ה: 'על אלו אני מכונן העולם', שנאמר (ש"א ב, ח): "כי לד' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל". לכן כתוב: "כי מראש צורים אראנו". (ע"פ מ"ר)

מילה בפרשה

**יצאה לכיוון שולי העיר,
בלי אספקת מזון מהיר,
אז תפסה בעל חי,
שארב לטרף בחשאי.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מתי יש להניח תפילין של ראש מיד אחרי תפילין של יד
ללא כריכות על הזרוע?

"ולקחו מן הדם ונתנו על שני המזוזות ועל המשקוף"

מובא בזוהר, שהייתה מצוה לכתוב מן הדם שם הוי"ה על המשקוף ולכן המשחית לא נכנס. וקשה שהרי הבתים הללו נשארו בידי המצרים כשיצאו ממצרים, ויתכן מאוד שינהגו בהם מנהג ביזיון מול שמות הקודש? אלא, מובא במכילתא שיש מחלוקת האם היה כתוב שם ד' מבפנים למשקוף הדלת או מבחוץ, וניתן לומר שלא נחלקו אלא קיימו את שני השיטות וכתבו מבפנים בכתב הפוך שאינו נחשב לכתב, אך לגבי המלאך העומד מבחוץ, זה כתוב כסדר, כי המלאך רואה גם דרך הקיר. לכך אין כאן בזיון משום שכלפי בני אדם אין זה נחשב לכתב כלל. (המהרי"ל דיסקין)

"ועתה שא נא חטאתי אך הפעם"
מי עוד בתורה אמר את המילים 'אך הפעם'?

מצאו נא בפרשה:

1. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ה'.
2. אחת עשרה אותיות רצופות הנקראות ישר והפוך.
3. שם של אחד מטעמי המקרא.
4. ארבע מילים בנות שמונה אותיות.
5. את שמותיהן של שתי מסכתות בש"ס.
6. שלוש מילים רצופות מאותו השורש. (2 תשובות)
7. חמש מילים רצופות שמופיעה בהן האות ע'.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בא מסופר בעיקר על יציאת מצרים, "בעצם היום הזה הוציא ד' את בני ישראל מארץ מצרים".

בפרשת בא ישנם 106 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"יום הגאולה" = בגימטריא = 106

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: כמו איזה בעל חיים היה נראה הנחש לפני שנענש? - כמו גמל. "דיקרוסוס היה עומד בקומה ורגלים היו לו, אפיקורס היה כגמל היה... והיה סמאל שר גדול בשמים, וחיות מארבע כנפים, ושרפים משש כנפים, וסמאל משתים עשרה מה עשה סמאל, לקח כת שלו וירד וראה כל בריות ולא מצא בהם חכם להרע כנחש, שנאמר "והנחש היה ערום", והייתה דמותו כעין גמל, ועלה ורכב עליו" (ילקוט"ש בראשית). **לסדר את הפרשה** - "ובת חלב ודבש". **חידון א' ת'** - אגודת אזוב, בוקר, גברים, דם, החודש, והגדת לבנר, זקנינו, חושך, טף, יבוס, כלי כסף וכלי זהב, ליל שימורים, משקוף מזוזות, נעליכם ברגליכם, סוכות, עצם, פטר רחם, צעקה גדולה, קודש, רעה, שה, תורת ד'. **חידון א' ת' הפוך** - נא, כלב, יוצג, ברד, מה העבודה הזאת... ראשו כרעיו קרבו, אז, רוח קדים, טט, צלי, ירך, ערל, תמים, חיפזון, רעמסס, נשבע, סוף, חמץ, ירק, זכר, דבש, בכורות. **שעשועי דאורייתא** - אברהם: "ואדברה אך הפעם אולי ימצאון" (בראשית יח, לב). ובנ"ך, גדעון: "ויאמר גדעון אל האלקים אל יחר אפך בי ואדברה אך הפעם אנסה נא רק הפעם בגזה יהי נא חרב אל הגזה לבדה ועל כל הארץ יהיה טל" (שופטים ו, לט). ושמשון: "ויקרא שמשון אל ד' ויאמר אדני ד' זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הזה האלקים ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים" (שופטים טז, כח). 1. "החדש הזה לכם...לחדשי השנה". 2. "למועדה מימים ימימה". 3. "גרש יגרש". 4. "ובזקנינו", "ובבנותנו", "צבאותיכם", "מושבתיכם". 5. "זבחים ועולות", "שה לבית אבות". 6. "בנך ובן בנך", "אבתך ואבות אבתך". 7. "בעיני עבדי פרעה ובעיני העם". **ואלה שמות** - חושך - הוא מצד עצמו אך אור יועיל בו. אפלה - כבד מחושך ובו אף אור אינו מועיל 'כאשר ימשש העור באפלה'. עלטה - הוא סמיכות חושך של עננים. שמות נוספים: ערפל, קדרות, צלמון. **מילה בפרשה וארא** - אצבע. "בטרם נגע במיתרים" - להניח את האצבעות על המיתרים או הקלידים נקרא 'אצבע', דהיינו הוא 'אצבע' (בצירה), "קולו במידה הרים:" - 'האצבע' היא יחידת מידה, "לא אניד עוד איבר", - האצבעות כאיברים, "עד שאכסה כל עכבר" - אכסה בצבע-אצבע. **טמונות בפרשה** - 1. "ליל שימורים" (יב, מב). 2. "וישאלו איש מאת רעהו" (יא, ב). 3. "אגודת אזוב" (יב, כב). 4. "לנו למוקש" (יז). 5. "בבית אחד" (יב, מו). 6. הגורה: "מתניכם חגורים" (יב, יא). 7. "לא תשאר פרסה" (יז, כו). 8. "לבית אבות" (יב, ג). 9. "העם אשר ברגליך" (יא, ח). 10. "ועל שתי המזוזות" (יב, כג). 11. מכת - "חושך" (יכ, א). 12. "החדש הזה" הראהו לבנה בחדושה' (רש"י יב, ב). 13. "צלי אש" (יב, ט). (כמובן שקרבן פסח לא נעשה על אסכלה או שיפוד ממתכת) 14. 2 פרשיות תפילין בפרשה: "קדש לי - והיה כי יביאך" (יג, ו): "והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך" (יג, טז) וגם: "בבית אחד" (יב, מו). 15. "עין הארץ" (יג, ה). 16. "ואכל את כל העץ" (יג, ה). 17. "בצאננו", אונקלוס: "בעננא" (יט). **טמונות בהפרשה** - 1. "כחטבי עצים" (כב). 2. "ונקה לא אנקך" (כח). 3. "חרב היונה" (טז). 4. "הרבה כושל גם נפל" (טז). 4. "כרתו יערה" (כג). **שאלה לשלחן השבת ויגש** - שאלנו: יעקב היה צריך לקנות את חלקו במערת המכפלה בכסף מלא, ואילו יצחק לא מוזכר שקנה את חלקו את ישמעאל במערה שקנה אברהם אביהם? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ישמעאל כלל לא היה נחשב חלק מזרע אברהם, בשונה מעשיו שהיה צד שממנו ימשיך השושלת. (ע"פ הגרי"ז הלוי) 2. אכן לא היה לעשיו חלק במערה, אך ערער על זה ולכן לסלק כל טענה מצד אחיו, יעקב שילם לו בכסף מלא. 3. קנה אברהם את המערה לקבורת שרה וזרעה, וישמעאל אינו מצאצאה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

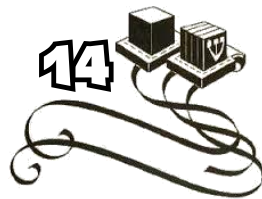
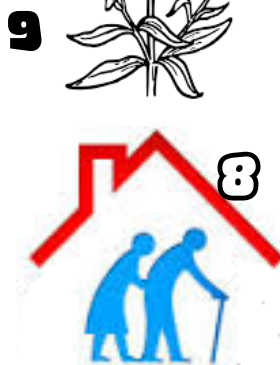
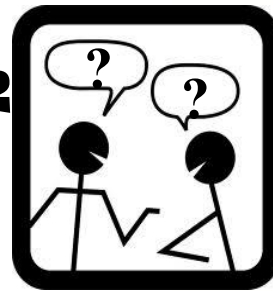
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

'מחשבה טובה'
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'שפיטם עגלים' (רש"י ו, כה)

הפטרת בא "הדבר אשר דבר" (ירמיהו מו' יג-כח)

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775